

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Farkas és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** dr. Böjti Gizella ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés** iránt a Zalaegerszegi Városi Bíróság előtt 12.Gp.20.037/2009. szám alatt indult és másodfokon a Zala Megyei Bíróság Gf.40.127/2009/4. számú ítéletével befejezett perében, mely perbe dr. Heuer György jogtanácsos által képviselt ... az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Zala Megyei Bíróság Gf.40.127/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 40.000 (Negyvenezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A peres felek által 2005. szeptember 21-én megkötött írásbeli szerződés szerint a felperes az Sz. Termálfürdő és Élménypark építkezésének őrzésével és védelmével bízta meg az alperest. A szerződésben rögzítettek szerint az alperesnek munkaszüneti napokon 24 órában, munkanapokon pedig 16 órától reggel 7 óráig kell a szolgálatot ellátnia. A szerződés 8.) pontja kimondta, hogy az őrzés-védelem ideje alatt bekövetkezett vagyonvédelemmel összefüggő károkért az alperes teljes anyagi felelősséggel tartozik. 2006. augusztus 18-án - amikor már a peres felek szóbeli megállapodása alapján az alperes folyamatosan 24 órás szolgálatot teljesített - a felperes alvállalkozójaként villanyszerelési munkákat végző D. Kft. alkalmazottai az építkezés helyszínére szállítottak két erősáramú rézkábel-dobot és augusztus 23-tól megkezdték a kábelek fektetését. A villanyszerelők hétvégén nem dolgoztak, 2006. augusztus 28-án hétfőn reggel pedig észlelték, hogy a kiásott ároknál hagyott rézkábelből 78 fm hiányzik. A Rendőrkapitányság Sz-i Rendőrőrsé nagyobb értékre elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja

miatt ismeretlen tétlessel szemben nyomozást folytatott, majd 2006. október 27-én - mivel az elkövetők kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható - a nyomozást megszüntette. A határozat indokolása szerint a D. Kft. tulajdonát képező rézkábelből 2006. augusztus 26-ának 18 órája és augusztus 28-ának 8,30 perce közötti időben került sor a 78 fm rézkábel jogtalan eltulajdonítására és a lopással okozott kár kb. 1.530.630 Ft.

A D. Kft. a jogtalanul eltulajdonított rézkábelt ismét beszerezte, és a kábelek toldásával további, kb. 360.000 Ft költsége merült fel. A Zalaegerszegi Városi Bíróság a D. Kft. keresete alapján meghozott, 2008. július 5-én jogerőre emelkedett ítéletével kötelezte jelen per felperesét 1.890.360 Ft és ennek kamatai, valamint 207.900 Ft perköltség megfizetésére a D. Kft. javára.

A felperes keresetében arra hivatkozással, hogy a Zalaegerszegi Városi Bíróság jogerős ítélete alapján 2008. július 23-án összesen 2.484.075 Ft-ot fizetett meg a D. Kft-nek a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk.339. § (1) bekezdése alapján 2.484.075 Ft és ennek kamataiban kérte az alperes marasztalását.

Az alperes vitatta kártérítési felelőssége fennállását és a kereset elutasítását kérte.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság 12. sorszámú ítéletében kötelezte az alperest 2.484.075 Ft és ennek 2008. július 24-től járó kamatai megfizetésére.

Az alperes védekezésére tekintettel az ítélet kiemelte, hogy a szerződés 8) pontja szerint az alperes teljes anyagi felelősséggel tartozik az őrzés-védelem ideje alatt bekövetkezett károkért, tehát az alperes felelőssége nem korlátozottan, nem csak bizonyos vagyontárgyak vonatkozásában áll fenn és nem csak a biztonsági örök meghatározott létszámának megléte esetén. Az alperes ugyan figyelmeztette a felperest arra, hogy a biztonsági örök létszáma nem elegendő, de figyelmeztetése eredménytelen maradt és a peres felek között írásban nem került sor a szerződés akkénti módosítására, hogy a biztonsági örök nem elégséges létszáma miatt az alperes felelőssége korlátozott. Mivel azonban a perben irányadó 2005. évi CXXXIII. törvény 14. § (1) bekezdése értelmében a vagyonvédelmi tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni, az ilyen szerződés szóbeli módosítása érvénytelen.

Az első fokú ítélet szerint a peres felek jogviszonyára nem irányadó a felperes Alvállalkozói Általános Szerződési Feltételeinek (továbbiakban: ÁSZF) rendelkezései, mely a felperes és a D. Kft. vállalkozási szerződésének is mellékletét képezte. Ezért a bíróságnak nem kellett vizsgálnia, hogy az ÁSZF B/6. pontjában írtaknak megfelelően a napi munka befejeztével került-e sor átadás-átvételre az alperes és D. Kft. között. Ezért nem adott

helyt a bíróság a dr. O. F. tanúkenti meghallgatására vonatkozó alperesi bizonyítási indítványnak sem.

V. K. biztonsági őr tanúkenti meghallgatása során nem emlékezett a káresemény részleteire és nem lett volna elvárható tőle, hogy ismételt tanúmeghallgatása során a káresemény pontos időpontjával kapcsolatban nyilatkozzon. Ugyanezen körülményre nézve Sz. Zs. és D. I. - a felperes művezetői - sem tudtak volna nyilatkozni, mert korábbi tanúvallomásuk szerint mindketten a káresemény után jártak a helyszínen. Az őrnaplóból viszont annyi megállapítható, hogy 2006. augusztus 26-án 19,20 perckor hagyta el az ott dolgozó hat villanyszerelő az építkezés területét, akik kábellopást ekkor még nem jeleztek. Egyébként ha ők maguk közreműködtek volna a kábel eltulajdonításában, akkor azt a gépjárművek ellenőrzésére köteles alperesnek észlelnie kellett volna.

A káresemény bekövetkezte azt bizonyítja, hogy az alperes nem teljesítette az őrzés-védelem hatékony ellátására vonatkozó kötelezettségét, ezért köteles a felperes igazolt kárának megtérítésére.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az első fokú ítéletet helybenhagyta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyes tényállás alapján, megalapozott döntést hozott.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes felelőssége nem csak az írásbeli szerződésben kikötött őrzési idők vonatkozásában áll fenn, ugyanis szóban és ráutaló magatartással a felek megállapodtak a folyamatos őrzésben, az alperes ennek megfelelően teljesített, a felperes pedig a folyamatos szolgáltatás ellenértékét megfizette. Az így teljesezésbe ment megbízási szerződés alapján az alperes a Ptk. 476. §-a, 318. §-a és 339. §-ának (1) bekezdése értelmében - a fellebbezésben írtakkal szemben - akkor is felelnie kell a szerződés nem megfelelő teljesítéséből eredő károkért, ha a káresemény augusztus 28-án reggel 7 óra és 8,30 között következett be. A jogerős ítélet szerint a jogtalan eltulajdonításra nem kerülhetett volna sor akkor, ha az alperes az őrzésre-védelemre vonatkozó kötelezettségét elvárhatóan teljesíti, ugyanis az eltűnt kábelt nem lehetett a munkaterületről észrevétlenül kivinni, azt fel kellett darabolni, a kábeldarabok mozgatásához több ember kellett és a szállítás kizárólag gépjárművel volt lehetséges.

Miután fentiekből következően nem volt jelentősége annak, hogy a káresemény még a munkaidő megkezdése előtt, vagy a munkaidő alatt következett-e be, nem volt jelentősége a káresemény pontos időpontjának meghatározására irányuló bizonyítási indítványoknak sem.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat

hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmét a következőkkel indokolta:

Az alperes a szóbeli szerződés-módosításnak megfelelően a káresemény idején már valóban folyamatos őrzést teljesített, anyagi felelőssége azonban a felperes és a D. Kft. által megkötött szerződés részét képező ÁSZF B/6. pontja szerint alakult. Ebben állapodott meg ugyanis dr. O. F-el, a felperes jogtanácsosával. Ebből következően az alperest csak azokért a vagyontárgyakért terhelte felelősség, melyet a D. Kft. a napi munka befejeztekor az őrző-védő szolgálatnak őrnaplóval dokumentáltan átadott. Ilyen átadásra azonban nem került sor, sőt a felperes az alperes jelzése ellenére sem tette lehetővé több biztonsági őr beállítását, nem gondoskodott az őrzési feltételek javításáról, így pl. a térvilágítással kapcsolatban sem fogadta el az alperes javaslatát. Sem jelen perben, sem a Zalaegerszegi Városi Bíróság előtt indult perben nem szerezte be a bíróság a rendőrségi nyomozati iratanyagot. Eredménytelenül kérte az alperes az első fokú eljárásban Sz. Zs. és D. I. tanúkénti meghallgatását, akikkel az alperes bizonyítani tudta volna, hogy a káresemény akkor történt, amikor az alvállalkozó munkát végzett az őrzött területen. Nem rendelte el dr. O. F. tanúkénti meghallgatását, aki bizonyítani tudta volna, hogy szóban megállapodott az alperessel a felelősség korlátozásáról. Ugyan adatok merültek fel arra, hogy esetleg a D. Kft. alkalmazottai is közreműködhettek az eltulajdonításban, de az elsőfokú bíróság megkérdőjelezhetetlen tényként vette figyelembe, hogy a kábel csak munkaidőn kívül tűnhetett el. A tanúmeghallgatások mellőzésével, valamint a rendőrségi iratok beszerzésének mellőzésével a bíróság elzárta az alperest annak bizonyításától, hogy az eltűnés akkor is bekövetkezhetett, amikor a kábel a D. Kft. rendelkezése alatt állt.

Az első fokú ítélet elleni fellebbezésében is fenntartotta az alperes bizonyítási indítványait, de azok teljesítését a másodfokú bíróság indoklás nélkül mellőzte.

Figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság azt is, hogy mivel a perbeli szerződés megkötésénél az írásbeliség kötelező, az alperes kártérítési felelősségének fennállása szempontjából nincs jelentősége a felek szóbeli megállapodásának.

A perben nem nyert bizonyítást, hogy egyáltalán eltűnt-e az alvállalkozó kábele - önmagában a rendőrségi határozat ezt nem bizonyítja - és nem nyert bizonyítást a kár bekövetkezése és az alperes magatartása közötti okozati összefüggés sem.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem minősül jogszabálysértőnek.

A peres felek a Ptk. 474. § (1) bekezdés szerinti megbízási szerződést kötöttek egymással, melynek alapján az alperesnek, mint megbízottnak a rábízott tevékenységet megfelelő gondossággal és a felperes érdekének megfelelően kellett elvégeznie. A perbeli esetben a megbízás tárgya a Sz. Termálfürdő és Élménypark építkezésének őrzése és védelme volt, mely megbízást az alperesnek a 2005. szeptember 21-én megkötött szerződés alapján kellett ellátnia. A szerződés megkötésekor még nem volt hatályban az elsőfokú bíróság által hivatkozott, a személy és vagyonvédelmi tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény, melynek 14. § (1) bekezdése kimondta, hogy a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni. Hatályban volt viszont az 1998. évi IV. törvény, melynek 10. §-a szintén kimondta a személy és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységre kötött szerződések vonatkozásában az írásba foglalási kötelezettséget.

A Ptk. 474. §-ának (3) bekezdése értelmében a megbízási szerződés megkötése nincs alakszerűséghez kötve, vagyis a felek - a Ptk. 216. § (1) bekezdésében írt főszabály szerint - akár szóban, akár írásban, vagy ráutaló magatartással is megköthetik. A Ptk. 217. §-ának (1) bekezdése azonban akként rendelkezik, hogy jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat, az alakiság megkötésével kötött szerződés pedig - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis. A Ptk. 240 §-a nem ír elő alakiságot a szerződésmódosítás esetére. A szerződésmódosításra azonban a felek megállapodásával kerül sor, erre a megállapodásra, amennyiben az a szerződés lényeges tartalmi feltételeit érinti, ugyanazok a szabályok irányadók, mint a felek eredeti szerződésére. Amennyiben tehát a törvény az eredeti szerződésre írásbeli alakot rendel, a módosítás is írásbeli alakban történhet érvényesen. (Ezt az álláspontot tükrözi a BDT 2002.653. számon közzétett eseti döntése is, bár eltérő indokolással).

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban az alperes a 2005. szeptember 21-én megkötött írásbeli szerződés szóbeli módosításának érvénytelenségére alappal nem hivatkozhat.

Az 1998. évi IV. törvény a „vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról” szól. A törvény 1. § (1) és (2) bekezdésében írt egyértelmű rendelkezések szerint a törvény hatálya az egyéni, valamint a társas vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenységre, személyi hatálya pedig a személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatójára és a magánnyomozóra terjed ki. Nem vonatkozik a vállalkozóval szerződéses jogviszonyba kerülő megbízóra, e jogviszonyra a Ptk. szabályai az irányadók. A törvény 10-12. §-ai a személy- és

vagyonvédelmi tevékenységet, illetve magánnyomozást folytató személy kötelezettségeit, 13-15. §-ai pedig e személyek jogosultságait tartalmazzák. A törvény tehát a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet, illetve magánnyomozást folytató személy kötelezettségeként írják elő az ilyen tevékenységre kötött szerződés kötelező írásba foglalását, a szerződésekre vonatkozó nyilvántartás vezetését a megbízó nevének és címének nyilvántartását, mely nyilvántartás ellenőrzésére a rendőrség jogosult. Ezek a kötelezettségek tehát az alperest terheltek. Az írásban létrejött szerződés módosítása szóban megtörtént, de a megállapodás írásba foglalása elmaradt, a felek azonban a polgári jogviszonyukban a módosításnak megfelelően jártak el. Az alaki hiányosságot az alperes mulasztása idézte elő, ezért arra a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint - felelősségének időbeli korlátozása érdekében - alappal nem hivatkozhat.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényeges eleme volt, hogy az alperes által őrzött objektumról 2006. augusztus 26-ának 18 órája és augusztus 28-ának 8,30 közötti időben ismeretlen személy jogtalanul eltulajdonított 78 fm rézkábelt. Az alperes az első fokú eljárásban nem tette vitássá, hogy az általa őrzött telepről ténylegesen eltűnt 78. fm rézkábel, - melynek ellopását egyébként az őrnapló szerint V. K., az alperes alkalmazottja jelentette be a rendőrségen - fellebbezésében sem vonta kétségbe a 78 fm rézkábel eltűnését, kétségeit első ízben a felülvizsgálati kérelemben vetette fel. Mivel azonban e kérdéssel a másodfokú bíróság fellebbezés hiányában nem foglalkozott (nem is foglalkozhatott), ezzel kapcsolatos vizsgálódásnak a felülvizsgálati eljárásban sem lehetett helye. Ténynek kellett tekinteni, hogy a lopás ténylegesen megtörtént.

A fentebb írtakra tekintettel azt is ténynek kell tekinteni, hogy 2006. augusztusának utolsó hétvégéjén és az azt követő hétfői napon is az alperes 24 órás szolgálatot teljesített a perbeli ingatlanon, és legkésőbb augusztus 28-ának 8,30 percéig ténylegesen eltűnt az ingatlanról 78 fm rézkábel. Az őrnapló 2006. augusztus 18-i bejegyzése egyértelműen bizonyítja, hogy a perbeli rézkábel őrzésre való átadása-átvétele dokumentáltan megtörtént. Ugyan a 2005. szeptember 21-i szerződés 1.) pontja szerint az átadás-átvételnek az őrváltás megkezdésekor és befejezésekor is meg kell történnie, de mivel ebben az időszakban az alperes már érvényes szóbeli megállapodás alapján 24 órás szolgálatot teljesített, az építkezésen elhelyezett rézkábel átadásáról-átvételéről nem kellett minden őrváltás alkalmával gondoskodni. A 24 órás szolgálatra tekintettel nem bírt jelentőséggel, hogy a jogtalan eltulajdonításra munkaidő alatt, vagy munkaidőn kívül került-e sor, ezért nem hatott ki az ügy érdemi elbírálására, hogy az eljáró bíróságok nem adtak helyt az e kérdés tisztázására irányuló bizonyítási indítványoknak.

A szerződés 8.) pontja alapján az alperes teljes anyagi felelősséggel tartozik azért, hogy a 24 órás őrzési idő alatt ismeretlen személy 78 fm rézkábelt eltulajdonított. A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben fennállnak a kártérítési felelősség megállapításának törvényi feltételei, és a kártérítési felelősség alóli kimentésre - az első fokú ítéletben kifejtetteknek megfelelően - nem szolgálhat alapul az a körülmény, hogy a felperes állítólagosan figyelmen kívül hagyta az alperesnek az őrzési feltételek javítására irányuló indítványait.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperes eredménytelenül nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése és 78. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes ügyvédi munkadíj formájában felmerült, ÁFA-val növelt, de mérsékelt mértékű felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

Budapest, 2010. május 4.

Salamonné dr.Solymosi Ibolya sk.a tanács elnöke
Dr.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró